

Nr 640

Av fröken **Wetterström**, *angående hälsokontroll beträffande cancer hos kvinnor.*

(Lika lydande med motion nr 516 i Första kammaren)

Alla torde väl vara överens om att en allmän hälsokontroll är av betydelse. Detta är givetvis riktigt, framför allt i den mån det gäller sjukdomar, beträffande vilka man har en klar uppfattning om orsaken och mot vilka man kan vidtaga logiskt motiverade profylaktiska åtgärder. Detta gäller också i de fall där man kan dra slutsatser av klart angivna symtom av entydig art och där man slutligen kan ge en behandling som är effektiv och effektiv särskilt om den kan sättas in i ett tidigt skede av sjukdomen. En fullt genomförd effektiv hälsokontroll kräver betydande insatser av läkare och annan sjukvårdspersonal och är enbart av denna anledning svår att genomföra i en tid då det föreligger brist på just sådan personal. Undersökningar, som kan ge klart besked rörande vissa bestämda sjukdomar, är det av särskild betydelse att kunna använda vid en sådan hälsokontroll. Skärmbildsundersökningarna av bröstorganen är en typisk sådan undersökning. Det är en bra metod, lätt och snabb att utföra, vilket är av betydelse både för undersökaren och för den undersökta, och den ger besked som är i hög grad tillförlitliga så till vida som få sjukliga förändringar förbises och få av de sjuka misstänkes att vara sjuka utan att vara det.

Liknande är också sockerprovet. De positiva prov som saknar betydelse är förhållandevis få, och det torde vara av en viss betydelse att kunna reglera dieten även för de i huvudsak lindriga fall av sockersjuka som utan att ha fångats upp av en hälsokontroll inte skulle ha kommit under läkaruppsikt.

En liknande grad av säkerhet torde man också kunna nå vid en gynekologisk kontroll för efterforskning av livmoderkräfta, som är en relativt vanlig form av cancer. Denna metod kräver dock en högst betydande insats av läkare och annan personal. Om den emellertid kombineras med en i och för sig enkel undersökning som riktar sig mot den andra form av cancer som dominerar bland kvinnorna, nämligen bröstcancer, torde man kunna räkna med att man på ett tidigt stadium skall kunna upptäcka flertalet fall av dessa svulsttyper.

En försöksverksamhet av denna art bedrivs inom Stockholms stad. Helt säkert skulle det vara av stort värde att kunna föra ut denna form av hälso-

kontroll till även andra områden inom landet. Det står dock klart att de personella resurserna inom detta område med mycket speciell undersökningsteknik för närvarande inte möjliggör att någon verksamhet av alltför stor omfattning för närvarande igångsättes.

I Värmland försiggår f. n. en försöksverksamhet med allmän hälsokontroll, väsentligen byggd på en kemisk undersökningsmetodik i samband med en allmän skärmbildsundersökning. Ännu har man väl ej tillräckliga erfarenheter av vad en hälsokontroll i den formen kan ge. Ett torde dock vara säkert. Någon tidig diagnostik av cancersjukdomar ger den ej.

Jag anser det angeläget att man, så snart möjlighet därtill erbjuder sig, försöker utvidga verksamheten beträffande hälsokontrollen i fråga om cancer hos kvinnor och anser det angeläget att man därför noggrant följer utvecklingen inom detta område i detta syfte.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte framhålla, att en mera omfattande försöksverksamhet rörande hälsokontroll beträffande cancersjukdomar hos kvinnor bör igångsättas så snart detta kan ske med hänsyn till bl. a. de personella resurserna samt att Kungl. Maj:t snarast måtte förelägga riksdagen förslag härom.

Stockholm den 26 januari 1964

Karin Wetterström

Nr 641

Av fröken **Wetterström**, om *anordningar för handikappade vid allmänna samlingslokaler.*

(Lika lydande med motion nr 527 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1964

Karin Wetterström